

1001 1ste Beh. af Sunnes Forslag til Beslutning. 1002

ofte saaledes, at man ligesom maa paanøde den simple Mand en vis Foranstaltning, der er til hans Fordeel. Man troer, at den vil være til hans Gavn, og saa ligesom paanøder man ham den, medens han ikke selv kan indsee, at det forholder sig saaledes. Paa den Maade ville de jo Alle have erfaret, at det gif til, da Udskiftningen af Tællestabet af Markjorderne foretoges, og ligeledes da Markfreden indførtes. Alle erkjende nu, at det var en stor Belgjerning, der derved skete, men de Paagjældende selv kunde ikke i Diebliffet indsee det. Jeg kan altsaa godt forstaae, at Commissionen kan have brugt en Fremgangsmaade, som ialfald ikke har gjort det ganske tydeligt, at det var en aldeles frivillig Sag, hvorvidt man vilde overtage de omhandlede raae Marker; den har mulig meent, at det var en Belgjerning for Huusmændene, om de toge dem.

Jeg skal nu gaae over til at meddele, hvorledes Commissionen bestemte, at Afgiften skulde være. Den bestemte, at den skulde udgjøre 1 Tønde Havre for hver Tønde Land, til Tact 8. Jeg tør ikke sige, om denne Afgift var lempelig og billig eller ikke; jeg vil dog nærmest mene, at den var antagelig. At den var større end den dengang „almindelige paa Landet“, er vist, men alligevel vil jeg troe, at den ikke var saa stor for høi. Hvad det imidlertid gjaldt om, det var, at Jorden blev ordentlig boniteret; thi naar man vilde paalægge en Afgift i Forhold til Jordens Tact, saa fulgte deraf, at det Hele kom til at hvile paa Boniteringen, og at, hvis den ikke blev foretagen nøagtig og omhyggelig, saa maatte Afgiften ogsaa komme til at ramme meget uforholdsmæssigt. Men her troer jeg nu rigtig nok, at der kan rettes en Behreidelse mod Commissionen, idet denne ikke lod Jorden bonitere nogenlunde nøagtig. Nagtet Instruxen indeholdt, at „Lodderne skulde fordeles efter Reglerne for en almindelig Udskiftning“, er det factiss, at der ikke blev brugt Boniteringsmænd. Der foreligger altsaa, forekommer det

mig, i denne Retning en Tilfidsbetættelse af den Fremgangsmaade, der burde have været fulgt, og en Overskrivelse af de Regler, som våre foreskrevne Commissionen. Landmaaleren boniterede alene Jorden, og han gjorde det, efter hvad man paastaer, i den Grad overfladiff, at han stundom end ikke gravede i Jorden. Jeg troer, at det er dette, som man egentlig kan beklage sig over, og at det er dette, som er Aarsag til denne uforholdsmæssige og byrdefulde Afgift. — Der blev i Anledning af en Betsvøring til Finanzministeren fra Besidderne af 26 Lodder i Bodilsker Sogn senere foretaget en lovformelig Taxering og Bonitering af deres Lodder, og paa min Anmodning derom har Landinspecteur Lind paa Bornholm i Genhold til denne Taxationsforetning udregnet, hvormeget Afgiften vilde have beløbet sig til for hver enkelt af disse 26 Lodder, hvis den tidligere Bonitering havde været lovformelig. Det fremgaaer som Resultat af denne Beregning som et Hele, at, medens den Afgift, som Commissionen satte disse 26 Lodder i, beløber sig til ialt 49 Tønder Havre, vilde Afgiften efter den lovformelige Bonitering kun have beløbet sig til 31 Tønder 6 Skjepper; Afgiften er altsaa $\frac{1}{3}$ høiere, end den burde have været. Men dette Resultat fremkommer derhos, naar man betragter alle Lodderne under Tact, seer man derimod paa de enkelte Lodder, saa vil man finde, at enkelte af dem burde have svaret en høiere Afgift, end de ere satte i — af de 26 Lodder er der 3, som vilde være komne til at svare en høiere Afgift — og at endeel andre af dem vilde være komne til at svare det Samme, som nu er paalagt dem. Naar nu Resultatet, ved at sammenlægge det Hele, desuagtet viser sig at være $\frac{1}{3}$ for høit for de 26 Lodder, saa er det jo tydeligt, at de, som ere blevne satte for høit, ere blevne rammede saa meget desto haardere og have faaet en saa meget desto uforholdsmæssigt høiere Afgift.

Jeg skal dernæst meddele, hvorledes selve Afgiften stiller sig. Jeg har, for at faae et